

राजविराज दैनिक

वर्ष ३२ अंक ८९ २०७९ साल कात्तिक १५ गते मंगलबार (1 Nov. 2022 Tuesday) मूल्य रु. ५/-

Log in : rajvirajdainik.com.np

यस अंक भित्र : २ पृष्ठमा : आन्तरिक खपत र निर्यात प्रवर्द्धनका.. ३ पृष्ठमा : चुनावमा सदरमत बढाउन ... ३ पृष्ठमा गुजरातमा एक सय ४१ ...

डेंगीबाट बच्न

- उच्च ज्वरो आउनु
  - जोर्नी र मांशपेशीहरुमा असह्य पीडा हुनु
  - आँखाको गोडी दुख्नु
  - अत्याधिक टाउको दुख्नु
  - शरीरमा राता बिमिराहरु आउनु
  - वाक्वाकी लाग्नु वा वान्ता हुनु
- यस्ता लक्षणहरु देखापरमा डेंगी हुन सक्छ । तत्काल चिकित्सक वा स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाह लिऔं ।

कात्तिक १७ देखि जुलुस, आमसभा र कोणसभा गर्न पाइने

दैनिक समाचारदाता

राजविराज, १४ कात्तिक ।

मंसिर ४ गते हुने निर्वाचनका लागि उम्मेदवारहरुले कात्तिक १७ गतेदेखि प्रचारप्रसार गर्न पाउने भएको छ । उक्त प्रचारप्रसार मंसिर १ गतेसम्म गर्न पाइने छ । प्रचारप्रसारअन्तर्गत जुलुस, आमसभा, कोणसभा गर्न पाउने भएको छ ।

मङ्सिर ४ गते हुन लागेको प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचनका लागि जारी गरिएको

निर्वाचन आचारसंहिता, २०७९ वमोजिम जुलुस, आमसभा तथा कोणसभा गर्न पाउने निर्वाचन आयोगले स्पष्ट पारेको हो ।

आचारसंहिताको दफा १३ मा राजनीतिक दल, उम्मेदवार, दलको भ्रातृ सङ्गठन तथा सम्बन्धित व्यक्तिले जुलुस, आमसभा, कोणसभा, बैठक, भेला वा निर्वाचन प्रचारप्रसारसम्बन्धी कार्य गर्दा पालना गर्नुपर्ने आचरणको व्यवस्था गरिएको छ ।

उक्त दफा १३ (म) मा

उम्मेदवारको अन्तिम नामावली प्रकाशन भएपछि मतदान हुने दिनभन्दा १७ दिनअघिदेखि मात्र निर्वाचन प्रचारप्रसारअन्तर्गत जुलुस, आमसभा, कोणसभा गर्न र सञ्चारमाध्यममा आफ्नो निर्वाचनसम्बन्धी सामग्री प्रकाशन वा प्रसारण गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको आयोगका प्रवक्ता शालिग्राम शर्मा पौडेलले सोमबार जारी गरेको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ ।

यस्तै कुनै पनि धर्मको नाममा

यस्तो छ, प्रत्यक्ष र समानुपातिकका लागि मतपत्रको व्यवस्था

काठमाडौं, १४ कात्तिक (रासस) । आगामी मङ्सिर ४ गते हुने प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचनका लागि निर्वाचन आयोगले प्रत्यक्षतर्फ सेतो पृष्ठभूमिमा रातो रङ र समानुपातिकतर्फ सेतो पृष्ठभूमिमा कालो निर्वाचन चिह्न भएको मतपत्रको प्रवन्ध गरेको छ ।

प्रत्यक्षतर्फ प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रमा कायम रहेका उम्मेदवार वा दलको निर्वाचन चिह्न मात्र रहेको मतपत्र हुनेछ । समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीतर्फ प्रतिनिधिसभाका लागि जम्मा ४७ वटा निर्वाचन चिह्न भएको मतपत्र प्रयोग हुनेछ । निर्वाचन आयोगमा समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीअन्तर्गत प्रतिनिधिसभामा सहभागी हुन निवेदन दिएका ६८ वटा दलमध्ये सबै प्रक्रिया पूरा गर्दा ४७ वटा मात्र कायम भएपछि निर्वाचन चिह्न त्यसैअनुसार तय भएको छ ।

समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीमा सहभागी हुनका लागि निवेदन दिएकामध्ये नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र) र नेपाल समाजवादी पार्टीले एउटै चुनाव चिह्न लिएका छन् ।

त्यस्तै नेपाल आमा पार्टी, नौलो जनवादी पार्टी, सचेत नेपाली पार्टी र नेपाल सुशासन पार्टीले पनि संयुक्तरूपमा एउटै चुनाव चिह्न लिएका छन् । त्यस्तै सामाजिक एकता पार्टी, नेकपा समाजवादी र नेपाल दलित पार्टीले पनि साभा चुनाव चिह्न लिएका छन् । प्रतिनिधिसभामा समानुपातिकतर्फ एक सय १० सिट रहेको छ ।

प्रदेशसभाको समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीतर्फ प्रदेशअनुसार मतपत्रमा चुनाव चिह्नको सङ्ख्या फरक फरक पर्नेछ । कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा दलले समानुपातिकतर्फको अन्तिम बन्दसूची बुझाएपछि मात्र मतपत्र छपाई भएकाले यी दुई प्रदेशमा बन्दसूची बुझाउने दलको मात्र निर्वाचन चिह्न रहने भएको छ तर प्रदेश नं १, मधेस प्रदेश, बागमती, गण्डकी र लुम्बिनी प्रदेशको समानुपातिकतर्फको मतपत्र बन्दसूची पेश गर्नुअघि नै छपाई भइसकेको कारण निर्वाचनमा सहभागिताका लागि निवेदन दिएका दलको निर्वाचन चिह्नसमेत रहने भएको छ ।

प्रदेश नं १ मा ५५ वटा निर्वाचन चिह्न भएको मतपत्र हुनेछ ।

त्यस्तै मधेस प्रदेशमा ५९, बागमतीमा ५८, गण्डकीमा ५२ र लुम्बिनीमा ५४ वटा निर्वाचन चिह्न भएको मतपत्र प्रयोग हुने छ । कर्णाली प्रदेशमा २८ र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ३४ वटा निर्वाचन चिह्न भएको मतपत्र प्रयोग हुनेछ । प्रदेश नं १ मा बन्दसूची बुझाउने दल भने ३६ मात्र रहेका छन् । त्यस्तै मधेस प्रदेशमा ३६, बागमती प्रदेशमा ४०, गण्डकी प्रदेशमा ३१ र लुम्बिनी प्रदेशमा ३२ वटा दलले मात्र बन्दसूची पेश गरेका छन् । कर्णाली प्रदेशमा निर्वाचनमा सहभागिताका लागि निवेदन दिने दलको सङ्ख्या ४९ थियो । त्यस्तै सुदूरपश्चिममा ५० वटा दलले सहभागिताका लागि निवेदन दिएका थिए ।

प्रदेशसभामा प्रदेश नं १ बाट ३७, मधेस प्रदेशमा ४३, बागमतीमा ४४, गण्डकीमा २४, लुम्बिनीमा ३५, कर्णालीमा १६ र सुदूरपश्चिममा २१ जना समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीमार्फत सदस्य निर्वाचित हुनेछन् ।

पुजाघाटबाट सूर्यलाई अर्घ दिदै छठपर्व सम्पन्न

दैनिक समाचारदाता राजविराज, १४ कात्तिक ।

छठी घाटहरुमा उदाउँदो सूर्यलाई अर्घ दिदै सोमवार लोक आस्थाको महान चारदिवसीय छठ पर्व सम्पन्न भएको छ ।

पर्वको तेश्रो दिन आईतवार सन्ध्याकालिन सूर्यलाई अर्घ प्रदान गरिएको थियो । सोमवार विहान उदाउँदो सूर्यलाई अर्घ्य दिए संगै छठ पर्व सतयसम्पन्न भएको हो ।

राजविराजस्थित कल्ट, तुरन्ती, भगवती, शिव, पुरणी लगायतका पोखरी र तलाउमा ब्रतालुहरुले सूर्योदय संगै विधी विधान पुर्वक सूर्यलाई अर्घ्य प्रदान गरे ।

पुजा समाग्रीका रुपमा घाटमा सजाइराखिएको केरा, नारीबल, ठकुवा, भुसवा, पिरुकिया, उखु, सरिफा, अनार, सुन्तला लगायतका फलफुल अर्घ्यका रुपमा चढाएका थिए ।

सूर्यको पुजाआजा गर्न हजारौं श्रद्धालु नदी, तलाउ तथा पोखरी

डिलमा भेला भएका थिए । ब्रतालु शितल जलमा सूर्य पुजामा तल्लिन देखिन्थे भने घाटमा उपस्थित बालबालिका र युवा पटका पडकाउन व्यस्त देखिन्थे । कतिपय भक्तजन बाजागाजा र नाँचगान गर्ने टोली सहित पुजा घाट पुगेका थिए । छठी घाटहरु विहानै देखी “उग हे सुरुज देव” र छठी मैयाको महिमा समेटिएको मैथिली तथा भोजपुरी गीतले गुञ्जयमान बनेको थियो ।

केही दशकअघि मिथिला क्षेत्रको मात्र मुख्य पर्व मानिने छठ अब नेपालको सन्दर्भमा राष्ट्रिय पर्व नै बनेको छ । मुलुकको राजधानी काठमाडौं, गण्डकी प्रदेशको राजधानी पोखरासहित विभिन्न ठाउँमा केही वर्षयता उल्लासमय छठ मनाइँदै आइएको छ । पहाड, मधेसको सांस्कृतिक घुलमिलले छठ पर्वमात्र नभएर अन्य धेरै चाडपर्व साभा बनेको छ ।

जसपामा दर्जनौं प्रवेश

दैनिक समाचारदाता

राजविराज, १४ कात्तिक ।

विभिन्न पार्टी परित्याग गरी सोमवार जसपामा दर्जनौं व्यक्तिहरु प्रवेश गरेका छन् ।

सप्तरीको छिन्नमस्ता र अरनीसाइर कृष्णासवरण गाउँपालिकामा सोमवार विभिन्न पार्टी परित्याग गरी सयौं नेता तथा कार्यकर्ता जसपामा प्रवेश गरेका हुन् ।

छिन्नमस्ता गाउँपालिका वडा नम्बर ४ का स्वतन्त्र उम्मेदवार प्रमोद कुमार यादवको नेतृत्वमा

युवाहरु जसपा प्रवेश गरेका हुन् ।

यसैगरी छिन्नमस्ता गाउँपालिका वडा नम्बर १ मा नेपाली कांग्रेसको तर्फबाट वडा अध्यक्ष पदको उम्मेदवार रामलखन यादवको नेतृत्वमा समेत दर्जनौं नेता तथा कार्यकर्ता पार्टी प्रवेश गरेका छन् ।

घरदैलो अभियानमा रहेका जनता समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष समेत रहेका सप्तरीको निर्वाचन क्षेत्र नम्बर २ बाट प्रतिनिधी सभा सदस्यका बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

जनज्योती कृषि सहकारीमा सदस्यता किन ...?

- नीति, कार्यविधि र सुशासनमा चलेको संस्था
- रणनीतिक योजना एवं लक्ष्य र उद्देश्यका आधारमा संचालित संस्था ।
- आर्थिक समृद्धिका विभिन्न अवसरहरु भएको संस्था ।
- विभिन्न घटना एवं दुर्घटनामा सुरक्षाको प्रत्याभुती गर्ने संस्था ।
- प्रभावकारी व्यवस्थापन र सुशासनका लागि राष्ट्रिय सहकारी बैंकको राष्ट्रिय स्तरको care कार्यक्रममा आवद्ध संस्था ।
- नेतृत्व विकासका लागि प्रसस्त अवसरहरु भएको संस्था ।
- उच्चमशिलता विकासका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु भएको संस्था ।
- सामाजिक उत्तरदायित्व वहन गर्ने संस्था ।
- सहकारी अभियानमा राष्ट्रिय तहको नेतृत्व गर्न सफल संस्था ।
- सदस्य मैत्री बचत र ऋण सेवा सहितको संस्था ।
- व्यवसायिक कार्यक्रम संचालन गरेको संस्था ।
- कृषि पेशालाई प्राप्साहन गर्ने संस्था ।
- सदस्यहरुको कृषि उत्पादनको उचित मूल्यमा आकर्षक बजारीकरण गर्ने संस्था ।
- त्यसैले आजै संस्थामा जुटौं, “बचत गरौं समृद्ध बनौं”

जनज्योति कृषि सहकारी संस्था लि.

राजविराज ९ मलेठ, सप्तरी

सम्पर्क नं. ०३१-५९०६०१, ०३१५९०६०२,

www.janajyoticoop.com.np

सम्पादकीय

पुराना नेता कार्यकर्ताहरुको अवमूल्यण नहोस्

मंसिर ४ गते हुने प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा निर्वाचनको मिति नजिकिदै जाँदा अहिले सप्तरीमा पार्टी प्रवेश गर्ने होडबाजी नै चलेको छ। दिनहुँजसो एक पार्टीबाट अर्को पार्टीमा प्रवेश गर्नेको लर्को नै चलेको छ। यसरी चुनावको मुखमा पार्टी परिवर्तन गर्नुको कारण आफ्नो पार्टीमा जसरी भए पनि जनमत देखाउनु जस्तो हो। हुन त विगतका निर्वाचनको बेला पनि यसरी चुनावकै मुखमा पार्टी परिवर्तन गर्ने चलन चलेकै हो। यो पुरानो परिपाटी पनि हो। पार्टी परिवर्तन कुनै नौलो कुरा होइन। पार्टीमा प्रवेश गर्ने बित्तिकै निर्वाचनको महोल परिवर्तन हुन्छ भन्ने कुरा अर्को पाटो हो। पार्टीमा प्रवेश गरेकाहरु पार्टीको नीति र सिद्धान्तमा चल्ने हो की होइन भन्ने गम्भिर विषय हो।

पार्टीमा प्रवेश गरेकाहरु पार्टीको अधिनमा रहेर काम गर्न सक्छन की सक्दैनन् यो पनि बुझ्नु पर्ने विषय हो। यो कुरा पार्टीका अग्रस्थानमा रहेका नेताहरुले मनन गर्ने विषय हो। नवप्रवेशीहरुले पार्टीको हीतमा कतिको काम गर्ने हो भन्ने विषय पनि महत्वपूर्ण हो। मात्र चुनावका लागि पार्टी प्रवेश गर्नु गराउनु पार्टीको मर्म विपरित हो।

जुनसुकै पार्टीमा प्रवेश गर्दा ती नेता कार्यकर्ताले पनि आफुलाई पार्टीको हीतमा काम गर्न सक्ने अठोट लिनुपर्छ र पार्टीकै नीति अनुसार चल्नु पर्दछ। तसर्थ चुनावको मुखमा पार्टीमा प्रवेश गराउँदा पुराना नेता कार्यकर्ताहरुको अवमूल्यण नहोस् भन्ने कुरा पनि पार्टीले ख्याल गर्नु पर्ने हुन्छ।

आन्तरिक खपत र निर्यात प्रवर्द्धनका लागि पूर्वाधार विस्तार गर्दै प्राधिकरण

काठमाडौं, १४ कात्तिक (रासस)। नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले उत्पादित विद्युत् आन्तरिक रुपमै खपत गर्नका लागि प्रसारण तथा वितरण प्रणालीलाई थप विस्तार र सुदृढ गर्ने भएको छ। साथै, आन्तरिक खपत गरी बढी भएको विद्युत् भारत र बङ्गलादेश निर्यातका लागि समेत पूर्वाधार विस्तारमा प्राधिकरण जुटेको हो।

विद्युत् खपत वृद्धिको सम्भावना रहेका प्रदेश नं १ अन्तर्गतका सुनसरी, मोरङ र भापा जिल्लालाई लक्षित गरी प्राधिकरणले उच्च क्षमताका विद्युत् प्रसारण तथा वितरण लाइनका पूर्वाधार संरचना बनाउने तयारी सुरु गरेको छ। साथै, भारत र बङ्गलादेशमा विद्युत् निर्यातका लागि थप प्रसारण लाइन पूर्वाधारको निर्माण गरिने प्राधिकरणको भनाइ छ।

प्राधिकरणले मुलुकमा उत्पादित विद्युत् आन्तरिक रुपमै खपत बढाउन अल्पकालीन र दीर्घकालीन योजनासहित प्रसारण तथा वितरण प्रणालीको सुदृढीकरण तथा पूर्वाधार विस्तारलाई अभियानकै रुपमा सञ्चालन गरिरहेको छ। सञ्चालनमा रहेका पूर्वाधारको स्तरोन्नती गर्ने प्राधिकरणको कार्यक्रम छ।

प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिङ, वितरण तथा ग्राहक सेवा निर्देशनालयका उपकार्यकारी निर्देशक मनोज सिलवाल, प्रसारण निर्देशनालयका उपकार्यकारी निर्देशक दीर्घायुकुमार श्रेष्ठ सम्मिलित उच्चस्तरीय टोलीले शनिवार र आइतबार विद्युत् खपत बढाउन तथा निर्यातका लागि सुनसरी, मोरङ र भापामा आवश्यक पर्ने पूर्वाधारका विषयमा स्थलगत अवलोकन भ्रमण गरी जानकारी लिएको प्राधिकरणले जनाएको छ। टोलीले भारतको पश्चिम

बङ्गाल राज्यबीच अन्तरदेशीय विद्युत् प्रसारण लाइन निर्माणको सम्भावना, बङ्गलादेशतर्फ विद्युत् निर्यातका सबैभन्दा छोटो रुट, प्रसारण लाइन तथा सबस्टेसन निर्माणका लागि उपयुक्त स्थानलगायतको पहिचान गर्न स्थलगत अध्ययन गरेको छ।

टोलीले सुनसरी, मोरङ र भापामा निर्माणाधीन र हाल सञ्चालनमा रहेका विद्युत् प्रसारण तथा वितरणतर्फका पूर्वाधार संरचनाका विषयमा पनि स्थलगत अध्ययन गरी जानकारी लिएको थियो।

प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिङले विद्युत् आपूर्तिलाई भरपर्दो तथा विश्वसनीय बनाउन र बस्ती विस्तार तथा औद्योगिक करिडोर स्थापनाको सम्भावना भएका ठाउँलाई लक्षित गरी प्रसारण तथा वितरण पूर्वाधार विस्तार गर्न लागिएको बताउनुभयो।

“दीर्घकालीन रुपमा भारत र बङ्गलादेशतर्फ विद्युत् निर्यातका लागि भारतको सिलिगुडी, पूर्णिया

र किसनगञ्ज विन्दु नजिकपर्ने देखिएको छ, त्यसैले चार सय केभीको इनरुवा सबस्टेसनबाट हुलाकी राजमार्गको आसपास हुँदै सोही क्षमताको प्रसारण लाइन निर्माण गरी भापाको अनारमनी क्षेत्रमा सबस्टेसन बनाएर प्रसारण सञ्जाल विस्तार गर्नुपर्ने देखिएको छ”, कार्यकारी निर्देशक घिसिङले भन्नुभयो।

घिसिङले यो लाइन अत्यावश्यक भएको र यसबाट उक्त क्षेत्रको विद्युत् आपूर्ति भरपर्दो र विश्वसनीय भई खपत बढ्ने र भारत र बङ्गलादेशमा विद्युत् निर्यातका लागि थप प्रसारण सञ्जाल तयार हुने बताउनुभयो। घिसिङ नेतृत्वको टोलीले पावर ग्रीड भारतको पश्चिम बङ्गालको सिलिगुडीस्थित ४००/२२० केभी विनागुडी सबस्टेसनको भ्रमण गरी विद्युत् आयात निर्यातको जानकारी लिएको थियो। सबस्टेसनमा भुटानको ताला जलविद्युत् आयोजनाबाट उत्पादित विद्युत् जोडिएको छ।

प्राधिकरणको खपत बढाउने

अल्पकालीन योजनाअन्तर्गत विद्युत् माग गरेका उद्योगलाई प्रसारण तथा वितरण लाइनको सुदृढीकरण तथा क्षमता विस्तार गरी तत्काल विद्युत् दिने र निर्माणाधीन आयोजनाको काम जतिसक्दो छिट्टो सम्पन्न गर्ने छ।

दीर्घकालीन योजनाअन्तर्गत विद्युत् खपत बढ्नसक्ने सम्भावित ठाउँको पहिचान गर्ने र आन्तरिक रुपमा खपत गरी बढी भएको विद्युत् निर्यातका लागि ठूला क्षमताका लाइन तथा सबस्टेसन निर्माण गरिने छ।

प्राधिकरणको उच्चस्तरीय टोलीले भापाको ग्वालडुब्बा, मोरङको केरौन, सुनसरीको इनरुवा तथा कुशहामा निर्माणाधीन सबस्टेसनको निर्माण प्रगतिका विषयमा आयोजना व्यवस्थापन र निर्माण व्यवसायीसँग छलफल गरेको थियो। टोलीले सबस्टेसन भरपर्दो र विश्वसनीय विद्युत् आपूर्तिको लागि महत्वपूर्ण भएकोले जतिसक्दो छिट्टो सम्पन्न गर्न आग्रह गरेको थियो।

एकीकृत समाजवादीको घोषणापत्र : निर्वाचन प्रणालीमा सुधार जरुरी

काठमाडौं, १४ कात्तिक (रासस)। नेकपा (एकीकृत समाजवादी) ले महँगो प्रणालीका कारण राजनीतिमा त्याग गरेका र आर्थिकरूपमा कमजोर व्यक्तिले कहिल्यै शासकीय जिम्मेवारीमा पुग्न नसक्ने ठहर गर्दै निर्वाचन प्रणालीमा सुधार गर्नुपर्नेमा जोड दिएको छ।

सो पार्टीले सो मबार सार्वजनिक गरेको प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा-२०७९ निर्वाचन घोषणापत्रमा मुलुकका लागि समय सुहाउँदो निर्वाचन प्रणाली

अङ्गीकार गर्ने उल्लेख गरेको छ। समाजवादीको घोषणापत्रमा भनिएको छ, “अहिलेको निर्वाचन प्रणाली अत्यन्त खर्चिलो, भड्किलो र जटिलसमेत छ। हामी यस निर्वाचन प्रणालीमा सुधार गरेर सरल र कम खर्चिलो बनाउन चाहन्छौं। यसैपटक पनि हाम्रो पार्टीले कमभन्दा कम खर्चिलो चुनाव प्रचार अभियान सञ्चालन गर्नेछ र हाम्रा उम्मेदवारले पनि कम खर्चिलो चुनाव प्रचार अभियान सञ्चालन गर्नेछन्।”

राजतन्त्रलाई परास्त गरी स्थापना गरिएको समाजवादोन्मुख सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र, समानुपातिक समावेशिता, सामाजिक न्याय र धर्मनिरपेक्षतासहितको राजनीतिक प्रणाली समाजको आर्थिक-सामाजिक रूपान्तरणका आधारका रूपमा रहेको उल्लेख गर्दै समाजवादीले प्राप्त उपलब्धि रक्षा गर्दै थप उपलब्धिका लागि पहल गर्ने भएको छ।

एकीकृत समाजवादीले आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र निर्माणमा पनि उत्तिकै जोड दिएको छ।

उसले पुँजीगत खर्च नहुँनु, महँगोको अचाक्ती वृद्धि तथा कालो बजारीलगायतका विकृतिलाई अन्त्य गर्न पहल गर्ने जनाएको छ।

अर्थतन्त्रका वारेमा सो पार्टीको घोषणापत्रमा भनिएको छ, “नेपालको पछोटेपन, आयात आधारित राजस्वको मूल स्रोत, डरलाग्दोरूपमा बढ्दै गइरहेको व्यापार घाटा, चर्को बेरोजगारी, कृषिबाट सक्रिय जनशक्तिको पलायन, युवाको विदेश पलायन, ऋणको मात्रामा निरन्तर वृद्धि, वजेटको पुँजीगत खर्च नहुने समस्या, महँगोको अचाक्ती वृद्धि, कालो बजारी, उत्पादनका स्रोतसाधनमा दलाल पुँजीपतिको नियन्त्रण, मिटरब्याजीको शोषण, वित्तीय क्षेत्रमा मौलाएका विकृती, अभाव र गरिबी नेपाली अर्थतन्त्रका आधारभूत समस्या हुन्।”

आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र निर्माण गर्न नसक्दा यस क्षेत्रमा देखिएका समस्याबाट मुक्त हुन नसकिने र परनिर्भरता कायमै रहने ठहर गर्दै एकीकृत समाजवादीले कृषि, उद्योग, ऊर्जालगायत क्षेत्रमा

बाँकी तीन पृष्ठमा

डा. ललन प्रसाद राुनियार

Dr. Lalan Prasad Rauniyar
MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics (BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. सरोज कुमार साह

Dr. Saroj Kumar Sah
MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan
Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore)
NMC Reg. No. : 13288

हाड जोर्नी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. कालीप्रसाद यादव

Dr. Kali Prasad Yadav
MBBS, MD Internal Medicine (NAMS, Bir Hospital Kathmandu)
NMC Reg. No. : 13203

कन्सलटेन्ट फिजिसियन

मधुमेह (चिनी रोग), मुटु, दम तथा श्वासप्रश्वास, पेट तथा कलेजो, मृगौला, छाती, थाईरोइड सम्बन्धी रोग
सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. कालीप्रसाद यादव

M.B.B.S., MD Internal Medicine
(NAMS Bir Hospital, Kathmandu)

Consultant Physician

कन्सलटेन्ट फिजिसियन

मधुमेह(चिनी रोग), प्रेशर, मुटु रोग, दम तथा श्वासप्रश्वास, कलेजो, मृगौला, छाती, पेट, थाईरोइड तथा नशा रोग
हाल कार्यरत: गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल, राजविराज
जय श्री कृष्ण फार्मसी, २८१२७२१५२६, २८१७७८१२८७

डा. जयन्ती यादव

Dr. Jayanti Yadav
M.B.B.S. MD (Obstetrician and Gynaecologist)
हाल कार्यरत गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराज
NMC No. : 15312

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसुती रोग विशेषज्ञ

बाभ्रपन, कमजोरी, लिकोरिया, महिनाबारी समस्याको सफल उपचार
सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. ललन प्रसाद राुनियार

Dr. Lalan Prasad Rauniyar
MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics (BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

वरिष्ठ नवजात शिशु तथा बालरोग
सम्पर्क : जयश्री कृष्ण फार्मशी
गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल (दक्षिण गेट),
हनुमाननगर रोड, राजविराज, सप्तरी
Phone : 031-533774
Mo. No : 9819721526, 9852820734

चुनावमा सदरमत बढाउन मतदाता शिक्षा : आयोग

काठमाडौं, १४ कात्तिक (रासस) ।

निर्वाचन आयोगले आगामी मङ्सिर ४ गते हुने निर्वाचनमा सूचित मतदाताको सहभागिता बढाइ बढर मत प्रतिशत घटाउन र सदर मत प्रतिशत बढाउन यस पटक मतदाता शिक्षा कार्यक्रमलाई घनिभूतरूपमा अधि बढाउने भएको छ ।

आयोगले स्वास्थ्य स्वयंसेविका परिचालन गरी निर्वाचनका लागि तयार गरिएको पम्प्लेट र पोष्टरलगायत सामग्री मतदाताको घर-दैलोमा पुऱ्याएर मतदाता शिक्षा प्रदान गर्ने तयारी गरेको छ । निर्वाचनका लागि तयार गरिएका त्यस्ता पम्प्लेट र पोष्टर सबै जिल्लामा पठाइसकेको आयोगका प्रवक्ता शालिग्राम शर्मा पौडेलले जानकारी दिनुभयो ।

मतदातालाई मतदानका लागि तयारी अवस्थामा राख्न निर्वाचन व्यवस्थापन गर्ने निकायद्वारा सञ्चालन गरिने शिक्षालाई मतदाता शिक्षा भनिन्छ । मतदातालाई लक्ष्य गरी मतदानमा तिनको अधिक सहभागिताका लागि शिक्षा प्रदान गरिने उद्देश्य रहेको यस कार्यक्रमले मतदान गर्ने सही तरिका र मतदानको महत्वबारे

एकीकृत समाजवादीको ...

उत्पादन वृद्धि र पर्यटन, व्यवस्थापन एवं सूचना प्रविधिजस्ता सेवा क्षेत्रको विकास र विस्तार गर्ने विषयलाई घोषणापत्रमा महत्वका साथ समावेश गरिएको छ ।

“परिभरता कम गर्दै जानु र आत्मनिर्भर अर्थतन्त्रको जग बसाल्नु आजको हाम्रो मुख्य आर्थिक कार्यभार हो”, घोषणापत्रमा भनिएको छ, “यो कार्यभार वहन गर्नका निम्ति हामी दृढतापूर्व अगाडि बहन चाहन्छौं । यसमा हामीलाई जनताको साथ चाहिएको छ ।”

‘आर्थिक-सामाजिक रूपान्तरण : समाजवादका आधार निर्माण’ भन्ने नारा अगाडि सारेको एकीकृत समाजवादीले आफ्नो लक्ष्य वैज्ञानिक समाजवाद भएको स्पष्ट पारेको छ । “वैज्ञानिक समाजवाद भनेको सबै जनताका निम्ति खाना, छाना र नाना तथा शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारी उपलब्ध गराइएको, उत्पादनका साधनमाथि समान हक भएको र सामाजिक न्याय एवं समानतासहितको समाज व्यवस्था हो”, घोषणापत्रमा भनिएको छ । नेपाली समाजमा आर्थिक-सामाजिक रूपान्तरणका लागि व्यापक अभियान सञ्चालन नगरी त्यो अवस्था निर्माण गर्न सकिदैन । साथै आर्थिक-सामाजिक रूपान्तरण अभियान सञ्चालन गर्न प्रतिबद्ध रहेको उल्लेख गरिएको छ ।

समाजवादीले राष्ट्रिय विकासको समानता, पारस्परिक लाभ, अहस्तक्षेप र सम्मानलगायत पञ्चशीलका सिद्धान्त, संयुक्त राष्ट्रसङ्घको बडापत्र र अन्तर्राष्ट्रिय कानुनी मान्यताका आधारमा छिमेकीलगायत सबै देशसँग सुमधुर सम्बन्ध राख्ने र उनीहरूले पनि नेपालसँग तदनुसृत सम्बन्ध राख्नु भन्ने अपेक्षा गरेको छ ।

बोध गराउँछ । छापा माध्यम, रेडियो, टेलिभिजन,

घरदैलोलगायत आम पहुँचयोग्य सञ्चारमाध्यमबाट पनि सबै मतदाता समेटिने गरी बृहत्तरूपमा मतदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने भएको छ ।

आगामी निर्वाचनका लागि यस पटक १८ भाषामा तयार गरिएको सामाग्रीलाई केन्द्रीयस्तरबाट प्रचार प्रसार गरिने भएको छ । आयोगले यही कात्तिक १८ गतेदेखि मङ्सिर १ गतेसम्म प्रभावकारीरूपमा मतदाता शिक्षा कार्यक्रम अधि बढाउन लागेको हो । मतदाताको सहभागिता अधिक बृद्धि गराउन, सदर मतप्रतिशत बढाउन तथा हर तवरले सूचित मतदाता तयार गर्ने उद्देश्यले मतदाता शिक्षा सञ्चालन गर्न लागिएको हो ।

विगतका निर्वाचनदेखि नै यस कार्यक्रममा स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको योगदान महत्वपूर्ण रहँदै आएको थियो । यस पटक पनि स्थानीय तहले उहाँहरूलाई नै न्यूनतम १० हजार भन्दा उपलब्ध गराउन आयोगले निर्देशन दिइसकेको छ ।

स्वास्थ्य स्वयंसेविकाले प्रत्येक वडाका बस्तीमा पुगेर मतदाता शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । मतपत्रमा कसरी छाप लगाउने भनी जानकारी दिने र आफूले चाहेको उम्मेदवारलाई दिइएको मत बढेर नहुने गरी स्वस्तिक छाप लगाई मतपेटिकामा खसाल्ने विषय मुख्यरूपमा मतदाता शिक्षासँग जोडिएको छ । यस कार्यक्रमबाट मतदानमा सहभागी हुन प्रेरणा प्रदान गर्न, निर्वाचनलाई स्वच्छ, स्वतन्त्र, निष्पक्ष, विश्वसनीय तथा मितव्ययी बनाउन, सुसूचित

मतदाता तयार गर्न, अर्थपूर्ण सहभागिता जनाउन, बढरमत न्यूनीकरण गर्न, अमूल्य मतको महत्व बुझाउन र योग्य प्रतिनिधि चयन गर्न सहयोग मिल्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

आगामी प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचनका लागि एक करोड, ७९ लाख ८८ हजार पाँच ७० मतदाता सूचिकृत छन् । प्रतिनिधिसभा सदस्य २७५ र प्रदेशसभा सदस्य ५५० सिटका लागि निर्वाचन हुन लागेको हो । पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणालीतर्फ प्रतिनिधिसभा सदस्यमा १६५ र प्रदेशसभा सदस्यमा ३३० तथा समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीतर्फ प्रतिनिधिसभा सदस्य ११० र प्रदेशसभा सदस्यमा २२० सदस्यका लागि बालिग मताधिकारका आधारमा निर्वाचन हुन लागेको छ ।

सह-प्रवक्ता सूर्यप्रसाद अर्याल भन्नुहुन्छ, “प्रत्येक मतदातालाई किन मतदान गर्दैछ, मतको मूल्य कस्तो हुन्छ, कस्तो प्रतिनिधि चयन गर्नुपर्छ, त्यसले लोकतन्त्रको सुदृढीकरणका लागि कस्तो फरक पार्छ, भनी अर्थपूर्ण र गुणस्तरीय मतदाता तयार गर्ने उद्देश्यले मतदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने लागिएको छ ।”

विसं २०७४ मा एक करोड ५४ लाख २७ हजार नौ सय ३८ मतदाता रहेकामा एक करोड पाँच लाख ९४ हजार ४४ अर्थात् ६८दशमलव६७ प्रतिशत मतदान भएको थियो । उक्त मतदानमा एक करोड ४५ हजार चार सय ७४ अर्थात् ९४दशमलव८२ मत सदर भएकामा पाँच लाख ४८ हजार पाँच सय ७० अर्थात् पाँच दशमलव१८ प्रतिशत मत बढेर भएको थियो ।

निर्वाचनलाई स्वच्छ, स्वतन्त्र, विश्वासनीय र मितव्ययी तुल्याउन त्यस्ता मतदाताको महत्वपूर्ण भूमिका हुन्छ । उहाँ भन्नुहुन्छ, “सूचित मतदाताले नै निर्वाचन आचारसंहितालाई कहाँ, कसले, कसरी पालना वा उलङ्घन गर्नु भनी बुझ्ने र मूल्याङ्कन गर्ने काम गर्छ ।”

पछिल्लो समय आयोगले निरन्तर शिक्षाका रूपमा मतदातालाई सूचित तुल्याउन मतदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ । निर्वाचनका माध्यमद्वारा देशमा लोकतान्त्रिक संस्था सबल हुने, जनताको आवाज मुखरित हुने र नागरिकले राजनीतिक छनोटको अधिकार पाउने हुनाले निर्वाचनलाई लोकतन्त्रको मेरुदण्डका रूपमा लिने गरिन्छ । मुलुकको निर्वाचनसँग जोडिएका सरोकारवालासँगको छलफल, परामर्श, समीक्षा र अन्तर्क्रियामा प्राप्त सुभावा र पृष्टपोषणका आधारमा आयोगले आसन्न निर्वाचनलाई लक्ष्य गरेर विभिन्न नीति तथा रणनीति बनाएर मतदाता शिक्षा कार्यक्रम तयार गरेको हो । आयोगले यस पटकको निर्वाचनमा केही सुधार परिमार्जनका साथै केही नवीन मतदाता शिक्षा कार्यक्रम पनि बनाएको छ ।

निर्वाचनको तयारीका लागि आयोगले तीव्र गतिमा तयारी गरिरहेको छ भने राजनीतिक दल पनि आफ्ना चुनावी एजेण्डा लिएर जनताको घरदैलोमा प्रवेश गरिसकेका छन् । मौसमका हिसाबले वातावरण चिसो हुँदै गए पनि चुनावी राजनीतिक सरगमीले टोल, वडा, पालिका, निर्वाचन क्षेत्र, बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

विश्व समाचार

गुजरातमा एक सय ४१ जनाको मृत्यु

मोर्बी (गुजरात), १४ कात्तिक (रासस/एएनआई) ।

भारतको पश्चिमी राज्य गुजरातमा भोलुङ्गे पुल भत्कँदा कम्तीमा एक सय ४१ जनाको मृत्यु भएको छ । एक स्थानीय अधिकारीका अनुसार दुर्घटनामा ज्यान गुमाएकामा अधिकांश महिला, बालबालिका र वृद्ध छन् । दीपावली पर्व मनाउने क्रममा भीडले खचाखच मोर्बीको पुल भत्कँएको थियो । हालसम्म एक सय ७३ जनाभन्दा बढीलाई उद्धार गरिएको छ । कैयौं हराइरहेका छन् । बेलाइतको शासनकालमा १९ औं शताब्दीमा बनेको उक्त पुल मर्मतसम्भारपछि गत सातादेखि सञ्चालन गरिएको थियो । गुजरातका गृहमन्त्रीले उक्त हताहीतारे जानकारी दिँदै मृतकको सङ्ख्या बढ्नसक्ने बताएका छन् । उक्त दुर्घटनाबारे अपराधिक मुद्दा दर्ता गरिएको छ । राज्य सरकारका प्रहरी प्रमुखको नेतृत्वमा सोमबारदेखि अनुसन्धान पनि थालिएको छ । राष्ट्रिय आपत् एवम् राहत बल, वायु सेना, नौसेना, राष्ट्रिय एवम् राज्यका सुरक्षा निकायका दुई सयभन्दा बढीले खोज तथा उद्धारका काम रातभर च सञ्चालन गरेका थिए । चालीसभन्दा बढी चिकित्सक एवम् स्वास्थ्यकर्मीको टोली घटनास्थलमा आइपुगेको छ । यसैबीच, प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले पुल भत्केर भएको जनधनको क्षतिप्रति गहिरो दुःख व्यक्त गर्दै राहत तथा उद्धारका काममा कुनै किसिमको ढिलासुस्ती नहुने बताउनुभएको छ । दुर्घटनामा ज्यान गुमाएकाहरूका परिवारप्रति समवेदना व्यक्त गर्दै उहाँले आफ्नो सरकार शोकाकुल परिवारका साथमा रहेको बताउनुभएको छ ।

फिलिपिन्स आँधी: अन्ठानबन्ने जनाको मृत्यु

मनिला, १३ कात्तिक (रासस/एएनआई) ।

फिलिपिन्समा पाएड नामक शक्तिशाली आँधीका कारण मृत्यु हुनेको सङ्ख्या ९८ पुगेको छ । राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन परिषद्का अनुसार आँधीमा परी ६९ जना घाइते भएका छन् भने ६३ जना बेपत्ता भएका छन् । आँधीका कारण राजधानी मेट्रो मनिलासहित १७ क्षेत्रका ३१,९४२ गाउँका १८ लाख १२ हजार सात सय ४० जना प्रभावित भएका मनिला टाइम्सले जनाएको छ । कम्तीमा एक लाख १३ हजार चार सय आठ हेक्टर कृषि क्षेत्र प्रभावित भएको छ भने ११ हजार ७६९ मेट्रिक टन उत्पादनमा नोक्सानी भएको छ । आठ हजार छ सय आठ किसान र माछुवारा प्रभावित भएका छन् । मिमारोपा, विकोल क्षेत्र, पश्चिमी भिसायास, जाम्बोनागा प्रायद्वीप, दक्षिणी कोटावाटो, सुल्तान कुदारत, साराङ्गानी र सान्तोस शहर अधिक प्रभावित भएका छन् । यी स्थानका धान, मकैका साथै अन्य वालीमा क्षति भएको छ ।

भागदौडमा एक सय चवन्न जनाको मृत्यु

सोल, १४ कात्तिक (रासस/सिन्ध्वा) ।

भूत भगाउने मान्यताका साथ मनाइने पर्व हलोगिनका क्रममा शनिवार राति यहाँ भागदौड मच्चिदा ज्यान गुमाउनेको सङ्ख्या एक सय ५४ पुगेको छ भने एक सय ४९ जना घाइते भएका छन् । घाइतेमध्ये ३३ जनाको अवस्था गम्भीर रहेकाले मृतकको सङ्ख्या बढ्नसक्ने सुरक्षा अधिकारीहरूले बताएका छन् । गृह मन्त्रालयका अनुसार उक्त घटनामा २६ जना विदेशीको मृत्यु भएको छ भने १५ जना घाइते भएका छन् । कोरियाली सरकारले शनिवारसम्म साताव्यापी राष्ट्रिय शोक घोषणा गरेको छ । राष्ट्रपति युन सुक येओले मृतकहरूप्रति श्रद्धाञ्जलि अर्पण गर्दै घाइतेहरूको शीघ्र स्वास्थ्यलाभको कामना गर्नुभएको छ । यसैबीच, कोरियाली प्रहरीले उक्त घटनाको अनुसन्धान थालेको छ । प्रहरीको एक सय ६१ सदस्यीय कार्यदल बनाएर अनुसन्धान थालिएको गृह मन्त्रालयले एक विज्ञप्ति निकालेर जनाएको छ । विशेषज्ञसहितको प्रहरी टोलीले भागदौड मच्चिएको स्थानमा जडित क्यामराले खिचेका दृश्य र सामाजिक सञ्जलामा सम्प्रेषण गरिएका भिडियोलाई विश्लेषण गरेर घटनाको छानविन प्रारम्भ गरेको हो । भविष्यमा यस्ता घटना दोहोरिन नदिन आवश्यक व्यवस्थासहितको प्रणाली विकास गरिने प्रधानमन्त्री हान डकसुकले बताउनुभएको छ ।

बुर्का नलाएका छात्रालाई क्याम्पस प्रवेशमा रोक

काबुल, १४ कात्तिक (रासस/एएनआई) ।

अफगान महिलामाथि तालिबान प्रशासनले दमन जारी राखेको छ । उसले बुर्का नलाएका छात्रालाई क्याम्पस प्रवेशमा रोक लगाएको छ । उत्तरपूर्वी अफगानिस्तानको बदखसान विश्वविद्यालयमा आइतबार एक जना छात्रालाई बुर्का नलगाएको भन्दै क्याम्पसमा प्रवेश गर्न दिइएन । ती छात्रालाई क्याम्पसको प्रवेशद्वार बाहिर बस्न बाध्य पारिएको खामा प्रेसले जनाएको छ । तालिबानले महिलाको आवागमन अभिव्यक्ति, काम गर्ने अवसर र कपडा लगाउने नैसर्गिक स्वतन्त्रतामा धावा बोल्दै आधारभूत अधिकारमाथि प्रतिबन्ध लगाएको छ । तालिबानले युद्धबाट तहसनहस भएको अफगानिस्तानको शासनसत्ता आफ्नो नियन्त्रणमा लिएपछि छैटौँ कक्षादेखि छात्राहरूलाई विद्यालय जानबाट पनि रोक लगाएको छ । गत वर्ष तालिबान सत्तामा फर्किएपछि अफगानिस्तानमा मानवअधिकारको अवस्था विग्रिएको छ भने विशेष गरी महिला र अल्पसङ्ख्यकविरुद्ध गम्भीर मानवअधिकार उल्लङ्घनका गतिविधि जारी छन् । यसैबीच ह्युमन राइट्स वाचले तालिबानको क्रूर व्यवहारको आलोचना गरेको छ । उसले विरोधप्रदर्शनमा उत्रनेलाई पिट्ने, अवरोध पुऱ्याउने, समाचार सङ्कलनमा जुटेका पत्रकारलाई हिरासतमा लिने र यातना दिनेलगायत अपमानजनक एवम् मानवअधिकारविरुद्ध गतिविधि गरिरहेको जनाएको छ ।

मत्स्य कृषकहरूका लागि जानकारी

पोखरीको तयारी

पोखरी सुकाउने वा पानी सुकाउन नसके वा पानीको स्रोत नभएको पोखरी भए त्यसमा पुराना र जंगली माछाहरू जाल तानेर निर्मूल पार्ने वा एमोनियम सल्फेट र चुनको मिश्रण १:५ को अनुपातमा एक कडा जलाशयको लागि एमोनियम सल्फेट ३.७५ के.जी र घेर पोल्ने चुना १८.७५ के.जी मिलाएर छरेर जंगली माछा मार्ने । पोखरीको डिल र साईडमा भएका फारपात हटाउने । आवश्यकता अनुसार मर्मत सम्भार गर्ने ।

घर पोतने चुना : १०-१५ के. जी. चुनाप्रति कडाका दरले चारै तिर छर्ने ।

मत्स्य गोबर मल १०० के. जी. प्रति कडा शुरुमा र त्यसपछि हरेक हप्तामा १५ के. जी. प्रति कडाका दरले प्रयोग गर्ने तर नयाँ पोखरीको लागि १५० देखि ३०० के.जी. पाकेको गोबर मल प्रयोग गर्ने वा १.७ के.जी.डि. ए.पी. र १ के.जी. यूरियाप्रति कडा दरले प्रत्येक १५ दिनमा प्रयोग गर्ने । उपयुक्त डोज पानीको मलिलोपनमा भर पर्छ । कम्तीमा १.५ मि. पानी राख्ने (प्रवेशद्वारमा जाली राखेर) ।

माछा भुरा फिगरलिङ्गलको स्टोकिंग ५-६ दिन पछि १००० देखि १५०० गोटा प्रति कडाको दरले स्टक गरिन्छ । तर पालन प्रविधि अनुसार स्टोकिङ्ग डेन्सिटी फरक पर्न सक्छ ।

स्टोकिंग प्रतिशत

सि. नं.	माछाको नाम	स्टोकिङ्ग डेन्सिटी-१ प्रतिशत	स्टोकिङ्ग डेन्सिटी-२	स्टोकिङ्ग डेन्सिटी-३	स्टोकिङ्ग डेन्सिटी-४
१	कमनकार्प	२५	२०	४०	२०
२	सिल्वर कार्प	३५	४०	२५	२०
३	विगहेड कार्प	१०	२०	१५	४०
४	ग्रास कार्प	५	१०	१०	१०
५	रह	१५			१०
६	नैनि	१०	१०	१०	
७	भाकुर				

माछाको आहार विहार

माछाको नाम	आहाराको क्षेत्र	आहारा
भाकुर	पानीको माथिल्लो भाग देखि मध्य भाग	जुप्लाकेटन
रह	पानीको मध्य भागदेखि पिंघ सम्म	डिट्टिस, दाना
नैनि	पानीको पिंघभागमा	सर्वाहारी दाना
सिल्वर कार्प	पानीको माथिल्लो भाग	फाईटोप्लांक्टन
विगहेड कार्प	पानीको माथिल्लो भागदेखि मध्यभाग सम्म	जुप्लाकेटन
ग्रास कार्प	पानीको जून सुके भागमा	घाँस, दाना
कमनकार्प	पानीको पिंघभागमा	सर्वाहारी दाना

प्रयोग :

पेलेट दाना माछाको शारिरीक तौलको ५ प्रतिशतको दरले दिने (शुरुमा ५ देखि १० प्रतिशत शारिरीक तौलको र दुस्रो माछाको हकमा १ देखि ३ प्रतिशत शारिरीक तौलको वा ग्रास कार्प ५० ग्रामभन्दा ठूला शारिरीक तौलको २० देखि ३० प्रतिशतसम्म घाँस खान्छ, त्यही अनुपातमा घाँस हान्ने

वा

२५ प्रतिशत प्रोटीन भएको दाना बनाउनका लागि सामग्रीहरू

१. धानको ढुटो : १५% २. गहुँको पिठो : २०% ३. मकैको पिठो : ५% ४. गहको चोकर : १४.५% ५. माछाको सिद्रा : ७%, ६. भटमास : २३.५% ७. पिना : १५% ८. मिमरल मिक्स २%

मत्स्य विकास केन्द्र, फत्तेपुर, सप्तरी

मोबाईल नं. ९८२२८२०९३४

तीन महिनामा रु तीन अर्बभन्दा धेरैको फलफूल आयात

काठमाडौं, १४ कात्तिक (रासस) । नेपालको उत्तरी हिमाली क्षेत्रका विभिन्न स्थानमा स्याउ फल्छन् । हावापानी पनि रसिलो स्याउ फल्ने खालकै छ । मनाङ, मुस्ताङ, जुम्ला, मुगुलगायतका जिल्लाका किसानले उत्पादन गरेको स्याउले बजार पाउन सकेको छैन ।

बजार पुगेको भए पनि सस्तोमा बिक्री गर्न बाध्य छन् उत्पादक । देशभित्रै फलाउन सकिने र राम्रो बजार पाउने रसिलो, स्वादिलो स्याउ फलाउने जनशक्ति रोजगारीको खोजीमा विदेशिएको छ ।

सरकारी निकायले पनि यसमा विशेष ध्यान दिन नसक्दा स्याउमा मुलुक आत्मनिर्भर बन्न सकेको छैन । देशभित्रै अबै मूल्य बराबरको स्याउ फलाउने र विदेशसमेत बिक्री गर्न सकिने अपार सम्भावना रहेको भए पनि तारतम्य भने मिल्न सकेको छैन ।

भन्सार विभागले सार्वजनिक गरेको पछिल्लो विवरणअनुसार नेपालीले स्याउ आयातका लागि मात्रै रु दुई अर्बभन्दा बढी खर्च गरेका छन् । विभागका अनुसार चालू आवको असोज मसान्तसम्म रु दुई अर्ब २४ करोड ९६ लाख ३९ हजार मूल्य बराबरको तीन करोड चार लाख ४७ हजार केजी स्याउ आयात भएको छ । त्यसबाट सरकारले रु २८ करोड पाँच लाख

जसपामा ...

उम्मेदवार उपेन्द्र यादवले नवप्रवेशीहरूलाई टिका लगाएर स्वागत गरेका छन् ।

यस्तै सप्तरी क्षेत्र नम्बर १ को अग्निसाइर कृष्णासवरण गाउँपालिका वडा नम्बर ३ स्थित हरिहरपुरमा नेपाली, कांग्रेस, माओवादी परित्याग गरी सयौं नेता तथा कार्यकर्ताहरू जसपा नेपालमा प्रवेश गरेका छन् । जसपा प्रवेश गर्नेहरूमा नेपाली कांग्रेसका भोगेन्द्र चौधरी, अञ्जना कुमारी चौधरी लगायत छन् । उनीहरूलाई पार्टी अध्यक्ष यादवले टिका लगाएर स्वागत गरे ।

चुनावमा सदरमत ...

जिल्ला, प्रदेश र समग्रमा देशकै माहोल तातेको छ ।

राजनीतिक सरगर्मी बढेसँगै राजनीतिक दल र उम्मेदवारबाट आचारसंहिता उलङ्घनका घटना सुनिन थालेका छन् । आयोगले त्यस्ता गतिविधिवारे के कसो भएको हो भन्नेबारेमा स्पष्टिकरण सोध्ने र जानकारी लिने काम निरन्तररूपमा गरिरहेको छ । प्रमुख निर्वाचन आयुक्त दिनेशकुमार थपलियाले भन्नुभयो, "दल वा उम्मेदवारले आचारसंहिता बाहिर गएर गरिएका गतिविधिवारे अनविज्ञता प्रकट गर्न मिल्दैन । आचारसंहिताविपरीत गरिएका गतिविधिलाई रोक्न तत् तत् उम्मेदवार र दल अग्रसर हुनैपर्छ ।"

८५ हजार बराबरको राजस्वसमेत सङ्कलन गरेको छ ।

उत्तरी नाका बन्द हुँदा त्यस अवधिमा भारतबाट सबैभन्दा धेरै स्याउ भित्रिएको विवरणमा उल्लेख छ । भारतबाट मात्रै रु एक अर्ब ४९ करोड २४ लाख ४९ हजार मूल्य बराबरको स्याउ आयात भएको छ । त्यस्तै चीनबाट रु ७५ करोड ७९ लाख ८९ हजार मूल्यमा ७८ लाख ६८ हजार सात सय ९८ केजी स्याउ आयात भएको छ ।

विभागको विवरणानुसार नेपालमै उत्पादन गर्न सकिने कृषिउपज, फलफूलसमेत अत्यधिक आयात भइरहेका छन् । चालू आर्थिक वर्षको पहिलो तीन महिनामा देशमा रु तीन अर्बभन्दा बढी रकमका ताजा तथा सुकेका फलफूल आयात भएको विभागले सार्वजनिक गरेको विवरणमा उल्लेख छ ।

यस्तै चालू आवको असोज मसान्तसम्म रु २९ करोड ७६ लाख ५६ हजारका २८ लाख ७९ हजार एक सय ७६ केजी ताजा अनार आयात भएको देखिन्छ । त्यसबाट सरकारले रु तीन करोड ७२ लाख ६९ हजार राजस्व सङ्कलन गरेको छ ।

कैरा आयातमा १६ करोड बाहिरियो

नेपालीले तीन महिनाको

अवधिमा रु १६ करोड २३ लाख ५९ हजार बराबरको कैरा आयात गरेको छ । चालू आवको असोज मसान्तसम्म भारतबाट मात्रै कूल एक करोड १३ लाख सात हजार चार सय ४६ केजी कैरा आयात भएको देखिन्छ । त्यसबाट सरकारले रु सात करोड दुई लाख २३ हजार राजस्व सङ्कलन गरेको छ ।

विवरणानुसार सुन्तलाको आयात पनि उस्तै छ । तीन महिनाको अवधिमा मात्रै रु १४ करोड ८७ लाख ९२ हजार बराबरको २२ लाख १९ हजार चार सय ५७ केजी सुन्तला आयात भएको छ । त्यस्तै असोज मसान्तसम्म रु ११ करोड आठ लाख १४ हजार मूल्य बराबरको खरबुजा, रु १० करोड ८० लाख १५ हजार बराबरको मेवा आयात भएको तथ्याङ्कमा छ ।

पछिल्लो तीन महिनामा रु दुई करोड ९१ लाख ७९ हजारको किवी, रु एक करोड ४९ लाख आठ हजार मूल्य बराबरको एभोगाडो आयात भएको देखिन्छ । यस अवधिमा अम्बा, आँपलगायतको आयातमा रु १८ करोड ७४ लाख बाहिर गएको छ ।

त्यस्तै नास्पाती भुइँकटहरलगायत फलफूल आयातमा करोडौं रकम बाहिरिएको विवरणमा उल्लेख छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय चार्टर्ड उडान भैरहवाबाट गर्नुपर्ने

काठमाडौं, १४ कात्तिक (रासस) । नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण (क्यान) ले त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाट हुँदै आएका अन्तर्राष्ट्रिय चार्टर्ड उडान भैरहवास्थित गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाट गर्नुपर्ने निर्णय गरेको छ ।

गएको जेठ २ गतेदेखि विधिवतरूपमा सञ्चालनमा आएको गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थललाई पूर्णरूपमा प्रयोगमा ल्याउन प्राधिकरणले त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाट हुँदै आएका चार्टर्ड उडान अब भैरहवाबाट गर्नुपर्ने निर्णय गरेको महानिर्देशक प्रदीप अधिकारीले जानकारी दिनुभयो ।

उहाँका अनुसार कूटनीतिक चार्टर्ड उडान, कार्गो उडान र सेनाका उडान भने त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाटै हुने भएका छन् । प्राधिकरणले यही कात्तिक १३ गतेदेखि लागू गरेको हिउँदे उडान तालिकाअनुसार चार्टर्ड उडानसँगै काठमाडौंबाट हुँदै आएका हरेक तीन उडानमा एक उडानसमेत भैरहवाबाटै हुने भएका छन् । विदेशबाट आउने चार्टर्ड उडानलाई भने यसअघि नै भैरहवा अवतरण गराउन

थालिसकिएको छ । प्राधिकरणले नेपाल वायुसेवा निगम र हिमालय एयरलाइन्ससहित तीन विदेशी हवाई कम्पनीलाई हिउँदे उडान तालिका अनुसार गौतमबुद्ध विमानस्थलमा दैनिक एक उडान गर्न निर्देशन दिएको छ ।

अहिले त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय

राप्रपा घोषणापत्र : आर्थिक, सामाजिक र राजनीतिकक्षेत्रमा रुपान्तरणका लागि स्वर्णिम अवसर

काठमाडौं, १४ कात्तिक (रासस) ।

राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीले आगामी निर्वाचन मुलुकको समग्र आर्थिक, सामाजिक र राजनीतिक क्षेत्रमा व्यापक रुपान्तरणका लागि स्वर्णिम अवसरका रुपमा सदुपयोग गर्न मतदातालाई आह्वान गरेको छ ।

आगामी मङ्सिर ४ गते हुने प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचन घोषणापत्र सोमबार यहाँ जारी गर्दै पार्टी अध्यक्ष राजेन्द्र लिङ्देनले आफ्नो पार्टी सधैं प्रजातन्त्र र जनताको सर्वोच्चताप्रति प्रतिबद्ध रहिआएको बताउनुभयो ।

राप्रपाले राष्ट्रनिर्माता पृथ्वीनारायण शाहलाई आदर्श पुरुष मान्दै आएको छ । मुलुकको सर्वोपरि हितका पक्षमा उभैँदै बर्बादको बाटोमा जानबाट जोगाउन आगामी निर्वाचनमा विवेकपूर्ण निर्णय लिन मतदातालाई सुझाव दिँदै राप्रपाले अबको गन्तव्य सबल र समुन्नत नेपाल निर्माण भएको उल्लेख गरेको छ ।

पुँजी निर्माण, दीगो विकास, निःशुल्क स्वास्थ्य र शिक्षा तथा सामाजिक न्याय र समतामूलक

समृद्धिमा जोड दिँदै उक्त पार्टीले विसं २०८७ सम्ममा नेपाललाई मध्यमआयस्तर भएको मुलुकमा रुपान्तरण गर्ने अठोट गरेको छ ।

अभिभावकीय संस्थाका रुपमा राजसंस्था, जनताबाट प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रधानमन्त्री, पूर्ण समानुपातिक संसद, बलियो स्थानीय तह, धर्मसापेक्ष हिन्दू राष्ट्रका पक्षमा सो पार्टीले वकालत गर्दै आएको छ ।

'बरु नष्ट हुन्छौं, भ्रष्ट हुँदैनौं' भन्दै सुशासनका मुद्दालाई अघि बढाउने अठोट गरेको राप्रपाले सबैको मित्रता स्वीकार गर्ने तर हस्तक्षेप अस्वीकार्य हुने परराष्ट्र नीति अवलम्बन गर्ने जनाएको छ ।

पार्टीले सरकारको नेतृत्व गर्ने अवसर प्राप्त गरेमा राप्रपाले समष्टिगत अर्थतन्त्र : समातामूलक समृद्धि, शिक्षा, स्वास्थ्य र न्याय निःशुल्क, समान, सुरक्षित जनजीवन, विकसित र

माओवादीको प्रतिबद्धतापत्र सार्वजनिक

काठमाडौं, १४ कात्तिक (रासस) ।

सत्ता गठबन्धनमा आवद्ध नेकपा(माओवादी केन्द्र)ले आगामी मङ्सिर ४ गतेका लागि तय भएको प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाका लागि आफ्नो प्रतिबद्धतापत्र सार्वजनिक गरेको छ ।

पार्टी केन्द्रीय कार्यालय पेरिसडाँडामा सोमबार आयोजित कार्यक्रममा पार्टी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल 'पुष्प'ले प्रतिबद्धतापत्र सार्वजनिक गर्नुभएको हो । उहाँले केही नीतिगत र कार्य क्रमगत रूपमा प्रतिबद्धतापत्रमा स्पष्टसँग उल्लेख गरिएको जानकारी दिनुभयो ।

अध्यक्ष दाहालले सङ्घीय

स्थायी बसोबास, विदेशिएका युवालाई स्वदेशमै रोजगारी प्रदान गर्ने प्रतिबद्धता जाहेर गरेको छ ।

कृषकलाई सम्मान, उत्पादकत्व वृद्धि, पुँजी निर्माण, दिगो सिँचाई प्रणाली र दीगो विकासका मुद्दालाई पनि उक्त पार्टीले सशक्त रूपमा अघि बढाउने प्रतिज्ञा गरेको छ ।

घोषणापत्रमा 'स्वच्छ पिउने पानी र सफा शौचालय-नागरिक अधिकार, 'दिगो पूर्वाधार निर्माण र समृद्धिको आधार, जलविद्युत्को विकास, पुँजीको निर्माण र आत्मनिर्भरता, एक पालिका एक खेल मैदान' लगायत विषय समेटिएका छन् ।

राप्रपाले भावी सन्ततिका लागि पर्यावरण जोगाऔं, नेपाल बन्द सधैंका लागि बन्द, आगामी दिनमा सीमा व्यवस्थापनका लागि पहल गर्ने तथा सत्ताकेन्द्रित राजनीति नगर्ने घोषणापत्रमा प्रतिबद्धता जारी गरेको छ ।

लोकतान्त्रिक गणतन्त्रका लागि मिल्ने शासकीयस्वरूप प्रत्यक्ष निर्वाचित राष्ट्रपति भएको र आम जनताको पहुँच रहने गरी पूर्ण समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली हुने विषयलाई प्रतिबद्धतापत्रमा समावेश गरिएको बताउनुभयो ।

माओवादीले विसं २०४७ पछि सार्वजनिक पदमा रहेका सबै व्यक्तिको सम्पत्ति छानबिन गर्ने विषयलाई प्रतिबद्धतापत्रमा समावेश गरेको उहाँले जानकारी दिनुभयो । प्रतिबद्धतापत्र तयारी समितिका सदस्य डा मिनबहादुर श्रेष्ठले प्रतिबद्धतापत्रमा समावेश गरिएका विषयवस्तुका बारेमा जानकारी गराउनुभएको थियो ।

मुटुलगायत स्वास्थ्य समस्याबाट बच्न:

- चिल्लो तथा बोसोयुक्त खानेकुरा नखाऔं ।
- नियमित रूपमा शारिरीक व्यायाम गरौं ।
- मोटोपन, कोलेस्ट्रॉल, रक्तचाप, मधुमेहजस्ता समस्या भएका व्यक्तिले नियमित स्वास्थ्य परीक्षण गरौं ।
- धूम्रपान र मद्यपान नगरौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

देश विदेशबाट पठाइएको रकम

तुरुन्त भुक्तानी लिनका लागि

सम्भन्नुहोस् ।

नेपाल सहकारी संस्था लि.

राजविराज ४, फोन नं. ०३१-५३१०९६

